

Climate Farmers: Broeikasgasreductie door Europese jonge boeren

Zoektocht naar klimaatvriendelijke methoden

Klimaatverandering. Niet alleen een door Al Gore veelbesproken thema. Als er één beroepsgroep is die er niet aan moet denken dat het weer nog extremer wordt, dan zijn het de boeren wel. Reden voor een aantal van hen om de uitstoot van broeikasgassen op hun bedrijf terug te dringen. In Nederland, maar ook in de rest van Europa. Welke klimaatvriendelijke methoden passen jonge boeren toe en kunnen we iets van elkaar leren? Tijd voor een nieuw NAJK-project: **Climate Farmers**.

Door Matilde van Ommen

Terwijl de gemiddelde Nederlander de weersverwachting vooral indeelt naar het aantal stranddagen en ijspret, houdt jij de hoeveelheid neerslag en het aantal zonuren om andere redenen nauwlettend in de gaten. Want op extreem weer zitten boeren absoluut niet te wachten. Toch verandert het weerbeeld, en niet alleen in Nederland. Dat de mensheid daar een flink aandeel in heeft, is geen verrassing meer. Ook de landbouw gaat niet vrijuit: 9 procent van de broeikasgasuitstoot in Europa is afkomstig uit deze sector.

Uitdaging

Als jonge boer staat je een dubbele uitdaging te wachten. Aan de ene kant moet je je bedrijfsvoering aanpassen aan nieuwe klimatologische omstandigheden, die vooral in de toekomst een rol gaan spelen. Aan de andere kant kun je zelf ook iets doen om klimaatverandering tegen te gaan. Denk aan het invoeren van klimaatvriendelijke maatregelen om de uitstoot van broeikasgassen als methaan (NH₄) en stikstofoxide (N₂O, ook wel lachgas genoemd) terug te dringen. Dat die maatregelen niet per definitie nadelig zijn voor je bedrijf, bewijst varkenshouder en akkerbouwer Pieter Smits uit Wilbertoord: "De mestafzetkosten waren zo hoog dat we

Wist je dat...

methaan (NH₄) en lachgas (N₂O) veel sterkere broeikasgassen zijn dan CO₂? Methaan komt vrij bij spijsverteringsprocessen van herkauwers zoals koeien. Lachgas komt vrij uit stikstofhoudende meststoffen in de bodem. Je kunt dit niet zomaar stoppen, maar wel verminderen door bijvoorbeeld de melkproductie per koe te verhogen of de kunstmestgift slimmer te timen en te doceren. ↩

Gevolgen opwarming aarde

De gemiddelde temperatuur op aarde stijgt door de toename van broeikasgassen. Zo is Europa in de afgelopen 100 jaar ongeveer 1°C opgewarmd. Dat lijkt niet veel, maar toch heeft deze stijging grote gevolgen voor allerlei biologische systemen. In het noorden van Europa valt nu bijvoorbeeld meer neerslag, terwijl het in het zuiden steeds droger wordt. Ook worden op termijn de winters zachter waardoor het groeiseizoen verlengd wordt en andere gewassen geteeld kunnen worden. Prima toch, denk je misschien? Dit heeft echter ook nadelen, want tegelijkertijd nemen bestaande ziekten en plagen toe omdat er een lagere wintersterfte is. Daarnaast kunnen exotische insecten die plagen kunnen veroorzaken beter overleven in Nederland. Experts verwachten dat we meer last gaan krijgen van hittegolven, droogte, intensieve buien en een stijging van de zeespiegel doordat de poolkappen smelten. Dit alles kan leiden tot productie-verliezen en een vermindering van de kwaliteit van gewassen en dus ook veevoer. ←

zijn gaan kijken naar andere en schonere oplossingen. Een biovergister bleek een goede investering. Nu kunnen we een groot deel van de mest gebruiken op ons eigen land. Het gas dat vrijkomt bij het vergisten, wordt omgezet in elektriciteit. Dit verkopen we aan een elektriciteitsbedrijf. Het levert dus zowel groene stroom als goede mest op. Die mest brengen we op het maïsland. In een later stadium komt de maïs weer in de vergister. Dat maakt de cirkel rond.”

Praktijk en ervaring

Milieuvriendelijk én kosteneffectief. Waarom passen niet veel meer boeren dergelijke maatregelen toe, denk je misschien. De reden kan zijn dat veel maatregelen ontwikkeld zijn door wetenschappers en de stap richting toepassing in de praktijk soms heel groot is. Daarnaast kan een maatregel er op papier goed uitzien, maar in de praktijk minder werkbaar zijn. Veel ondernemers kijken daarom liever de kat uit de boom en wachten af welke ervaringen anderen met de maatregelen

EU-afspraken

Landen hebben samen afspraken gemaakt om de uitstoot van broeikasgassen te verminderen. De emissies van de EU moeten volgens het Kyoto Protocol in 2012 8 procent lager zijn dan in 1990. Inmiddels proberen de landen nog verdergaande afspraken te maken, zoals tijdens de Klimaatop van december vorig jaar in Kopenhagen. ←

hebben. Eerst zien, dan geloven!

In het project Climate Farmers wordt de theorie even gelaten voor wat het is, en wordt juist op zoek gegaan naar praktijkvoorbeelden en ervaringen van boeren. Uit heel Europa. Want hoewel NAJK het initiatief voor dit project neemt, werken zij samen met CEJA en 26 andere jonge boerenorganisaties. Zo wordt het project verspreid over heel Europa. Samen brengen we klimaatvriendelijke- en economisch interessante maatregelen in de akkerbouw en melkveehouderij in kaart. Een aantal van deze maatregelen wordt begin volgend jaar met eigen ogen bekeken door Nederlandse jonge boeren. Zij evalueren deze vervolgens op toepasbaarheid op andere bedrijven. Theoretisch kennis wordt aangevuld met ervaringen uit de praktijk! We hopen zo tot verrassende en vernieuwende ideeën en maatregelen te komen.

Meer weten?

Laat het ons weten als je geïnteresseerd bent een aantal praktijkvoorbeelden te bekijken. Wie weet brengt een jonge boer uit Hongarije of Italië je op ideeën! De verzameling van emissiereducerende maatregelen kun je binnenkort bekijken op www.climatefarmers.eu.

Wil je meer weten over dit project? Neem contact op met internationaal@najk.nl. Ook als je zelf al iets doet op het gebied van emissiereductie op je bedrijf of iemand kent die dat doet! ←

Climate Farmers wordt mogelijk gemaakt dankzij een bijdrage van het Ministerie van VROM.